

انگیزش تحصیلی در نظام‌های آموزشی

دسترسی آزاد

<https://journal.afagh.ac.ir>

شماره ۳، دوره ۱، ۱۴۰۴

تحلیل ساختاری تأثیر کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان و توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی اجتماعی با نقش میانجی تأثیر تمرین‌های ورزشی

مدینه محمودی^۱، منیره قاسم مسلک^{۲*}، موسی پیری^۳

۱. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، مؤسسه آموزش عالی آفاق، ارومیه، ایران.

۲. دانش آموخته کارشناسی ارشد، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، مؤسسه آموزش عالی آفاق، ارومیه، ایران.

Email: monirehgasemmaslak@gmail.com

۳. استادیار، گروه علوم تربیتی، دانشکده علوم انسانی، مؤسسه آموزش عالی آفاق، ارومیه، ایران.

چکیده

با پیشرفت روزافزون فناوری و توسعه جوامع، نیاز به بهبود کیفیت خدمات در حوزه‌های مختلف زندگی بشری اهمیت بیشتری به خود گرفته است. از جمله این حوزه‌ها، آموزش عالی و دانشگاه‌ها به عنوان مراکز تولید دانش و توسعه منابع انسانی، نقشی اساسی و حیاتی در شکل‌دهی به زندگی افراد و جوامع دارند؛ براین اساس، هدف اصلی این پژوهش، تحلیل ساختاری تأثیر کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان و توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی اجتماعی با نقش میانجی تأثیر تمرین‌های ورزشی دانشگاهی در میان دانشجویان دانشکده علوم ورزشی دانشگاه ارومیه در سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۳ بود. پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی و مدل معادلات ساختاری بود. جامعه آماری پژوهش شامل کلیه دانشجویان دانشکده علوم ورزشی دانشگاه ارومیه در ترم بهمن سال ۱۴۰۲-۱۴۰۳ به تعداد ۲۲۰ نفر بود. با استفاده از جدول مورگان و از طریق روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی ۱۳۲ نفر انتخاب شدند. از پرسش‌نامه‌های کیفیت خدمات دانشگاهی بازرگان و همکاران (۱۳۹۳)، کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی (۱۹۹۶) و پرسش‌نامه محقق ساخته برای توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی اجتماعی و تمرین‌های ورزشی استفاده شد. داده‌ها با استفاده از آزمون‌های ضریب همبستگی پیرسون و مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار SPSS28 و Smart PLS3 تجزیه و تحلیل شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان ($\beta=0/41$) و توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی اجتماعی ($\beta=0/26$) با نقش میانجی تمرین‌های ورزشی دانشگاهی بر کیفیت زندگی ($\beta=0/17$) و توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی ($\beta=0/30$) در میان دانشجویان دانشکده علوم ورزشی دانشگاه

ارومیه تأثیر مستقیم و غیرمستقیم و معنی‌دار داشت. با توجه به نتایج به دست آمده، لزوم توجه به کیفیت خدمات دانشگاهی دانشجویان از جمله فراهم‌سازی امکانات ورزشی در دانشگاه‌ها از اولویت‌های مسئولین دانشگاه باشد تا باعث کاهش مشکلات فرهنگی و اجتماعی و ارتقاء کیفیت زندگی دانشجویان شود.

کلمات کلیدی: کیفیت خدمات دانشگاهی، کیفیت زندگی، توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی- اجتماعی، تمرین‌های ورزشی دانشگاهی

۱. مقدمه

تحصیل در دانشگاه یکی از مهم‌ترین مراحل زندگی افراد است که نه تنها بر آینده شخصی آن‌ها تأثیر می‌گذارد، بلکه نقش زیادی در شکل‌دهی به جوامع دارد (موندراگون^۱ و همکاران، ۲۰۲۳). دانشگاه‌ها به عنوان مراکز آموزشی و پژوهشی، فرصت‌هایی را برای دانش‌آموختگان فراهم می‌کنند تا دانش خود را افزایش دهند، مهارت‌های تفکر انتقادی را توسعه دهند و برای ورود به بازار کار آماده شوند (ریواس^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). در این میان، کیفیت زندگی^۳ دانشجویان به عنوان یکی از شاخص‌های مهم در ارزیابی عملکرد دانشگاه‌ها مطرح می‌شود.

کیفیت زندگی به عنوان درک فرد از موقعیت خود در زندگی با توجه به سبک زندگی، بافت فرهنگی و ارزش‌هایی که در آن زندگی می‌کند، تعریف می‌شود (فرساد اسدی و همکاران، ۱۴۰۲). پایین بودن کیفیت زندگی دانشجویی نه تنها می‌تواند نقطه آغازی برای انحراف از رسالت‌ها و آرمان‌های آموزش عالی باشد (شکیبا^۴ و همکاران، ۲۰۲۱). بلکه می‌تواند منجر به مشکلاتی مانند استرس، افسردگی، احساس درماندگی و حتی خودکشی شود (پیکستو و پیکستو^۵، ۲۰۱۷).

از سوی دیگر، مشکلات اجتماعی- فرهنگی می‌توانند تأثیر زیادی بر سلامت جسمانی و موفقیت تحصیلی دانشجویان داشته باشند. تبعیض، انزوای اجتماعی و مشکلات روانی از جمله چالش‌هایی هستند که دانشجویان ممکن است با آن‌ها مواجه شوند و مدیریت کاهش مشکلات اجتماعی- فرهنگی^۶ این مشکلات می‌تواند در بهبود وضعیت دانشجویان کمک‌کننده باشد (وندیمو^۷، ۲۰۲۲). تبعیض به اشکال مختلفی مانند تبعیض نژادی، جنسیتی یا مذهبی می‌تواند عملکرد روانی دانشجویان را تحت تأثیر قرار دهد و موانعی را در مسیر پیشرفت تحصیلی آن‌ها ایجاد کند (فیکس^۸ و همکاران، ۲۰۲۱). انزوای اجتماعی نیز می‌تواند منجر به احساس تنهایی و افسردگی شود که به نوبه خود بر انگیزه و عملکرد تحصیلی دانشجویان تأثیر منفی می‌گذارد (چنگ^۹ و همکاران، ۲۰۲۲). علاوه بر این، مشکلات روانی مانند اختلالات اضطرابی و افسردگی به دلیل فشارهای تحصیلی و اجتماعی در میان دانشجویان شایع هستند و می‌توانند زندگی روزمره آن‌ها را تحت تأثیر قرار دهند که نیاز به توانمندی در حل و کاهش این مشکلات ضروری است (دار^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۳).

کیفیت زندگی و مدیریت کاهش مشکلات اجتماعی- فرهنگی، تحت تأثیر متغیرهای دانشگاهی زیادی مانند کیفیت خدمات دانشگاهی^{۱۱} قرار می‌گیرند که نقش کلیدی در شکل‌دهی به تجربه کلی دانشجویان و رفاه آن‌ها و در نهایت کیفیت زندگی و مشکلات اجتماعی- فرهنگی دارد. دانشگاه‌ها خدمات متنوعی مانند پشتیبانی تحصیلی، مشاوره،

1. Mondragon

2. Rivas

3. Quality life

4. Shakiba

5. Peixoto & Peixoto

6. Ability to reduction of socio-cultural problems

7. Wondimu

8. Fix

9. Cheng

10. Dare

11. Quality of university services

مراقبت‌های بهداشتی، امکانات تفریحی و فرصت‌های فوق‌برنامه ارائه می‌دهند که به طور مستقیم بر رضایت دانشجویان تأثیر می‌گذارند (آچر فوجی^۱ و همکاران، ۲۰۲۲). این خدمات نه تنها به موفقیت تحصیلی دانشجویان کمک می‌کنند، بلکه بر توسعه شخصی و حرفه‌ای آن‌ها نیز تأثیرگذار هستند (جاکوب^۲ و همکاران، ۲۰۲۳). خدمات مشاوره ارائه شده توسط دانشگاه‌ها می‌تواند به دانشجویان در مدیریت چالش‌های روانی و روانشناختی کمک کند (ساوارس^۳ و همکاران، ۲۰۲۰). امکانات بهداشتی و تفریحی نیز نقش مهمی در ترویج سبک زندگی سالم و بهبود کیفیت زندگی دانشجویان دارند (رماسکار^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). ایلماز و تمیزکان^۵ (۲۰۲۲) نشان داد که ابعاد اطمینان و همدلی از کیفیت خدمات و تفاوت‌های فرهنگی بر رضایت دانشجویان تأثیر مثبت دارند. همچنین رستگار کهخاژاله و باقری مجد (۱۴۰۳) نشان داد که کیفیت خدمات و ارتباطات به صورت مستقیم و غیرمستقیم (از طریق تصویر برند) بر تمایلات رفتاری دانشجویان تأثیر مثبت دارد.

در این بین باید اشاره نمود که اثر کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی و توانمندی کاهش مشکلات اجتماعی-فرهنگی دانشجویان، تحت تأثیر واسطه‌ها و عوامل میانجی تعدیل و یا افزایش می‌یابد. یکی از این متغیرها، تمرینات ورزشی دانشگاهی^۶ است. این تمرینات، نه تنها فرصت‌هایی برای فعالیت بدنی و تعامل اجتماعی فراهم می‌کنند، بلکه به رشد شخصی و کاهش استرس نیز کمک می‌کنند (گونگ شن^۷ و همکاران، ۲۰۲۲). مشارکت منظم در فعالیت‌های ورزشی با مزایای بسیاری از جمله بهبود سلامت جسمی، افزایش عملکرد شناختی و کاهش سطح استرس همراه است (وو^۸ و همکاران، ۲۰۱۹). علاوه بر این، شرکت در ورزش‌های دانشگاهی می‌تواند به ایجاد محیط اجتماعی-فرهنگی مثبت در دانشگاه کمک کند و احساس تعلق و همکاری را در میان دانشجویان تقویت نماید (نوکس - کازیمیرزوک^۹ و همکاران، ۲۰۲۳). از طریق مشارکت در برنامه‌های ورزشی دانشگاهی، دانشجویان می‌توانند از فواید بی‌شماری بهره‌مند شوند که فراتر از بهبود سلامت جسمی آن‌ها است. این فعالیت‌ها به دانشجویان کمک می‌کنند تا تعادل سالمی بین تحصیلات و زندگی شخصی خود برقرار کنند و مهارت‌های مهمی مانند همکاری و ارتباطات را توسعه دهند (استرود^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۲).

ادبیات موجود اهمیت کیفیت خدمات دانشگاهی و فعالیت‌های ورزشی را در بهبود کیفیت زندگی دانشجویان و مقابله با چالش‌های اجتماعی-فرهنگی نمایان کرده است. با این حال، شکاف‌های پژوهشی متعددی در این زمینه وجود دارد. در همین راستا، رستگار کهخاژاله و باقری مجد (۱۴۰۳) تأثیر کیفیت خدمات و ارتباطات بر تمایلات رفتاری دانشجویان با میانجی‌گری تصویر برند در دانشگاه سیستان و بلوچستان را بررسی و تایید کردند. خراسانی و همکاران (۱۴۰۰) با بررسی کیفیت خدمات دانشگاهی از منظر دانشجویان خارجی دانشگاه شهید بهشتی نشان دادند که بین انتظارات و واقعیت‌های کیفیت خدمات ارائه‌شده شکاف وجود دارد. بیشترین شکاف در بعد کیفیت خدمات اداری و کمترین شکاف در بعد کیفیت خدمات آموزشی و پژوهشی مشاهده شد. این یافته‌ها بیانگر نیاز به بهبود کیفیت خدمات دانشگاهی برای افزایش رضایت دانشجویان است. کاظم‌نژاد ماتک و همکاران (۱۳۹۹) نشان دادند که بیشترین شکاف منفی در رشته علوم آزمایشگاهی و کمترین شکاف در دانشجویان پزشکی وجود داشت. همچنین، ابعاد همدلی و پاسخگویی بیشترین شکاف را داشتند. این مطالعه تأکید می‌کند که بهبود کیفیت خدمات آموزشی می‌تواند به کاهش شکاف بین انتظارات و ادراکات دانشجویان کمک کند. سراج زاده و حبیب پورگنابی (۱۳۹۹) در پژوهشی نشان دادند دانشجویان از امکانات رفاهی،

1. Achar Fujii

2. Jacob

3. Savarese

4. Remskar

5. Yılmaz & Temizkan

6. University sports exercises

7. Congsheng

8. Wu

9. Knox-Kazimierzuk

10. Strowd

فرهنگی و اجتماعی خوابگاه‌ها ناراضی بودند. همچنین، مشکلات اجتماعی مانند مصرف مواد دخانی و روابط نامناسب در خوابگاه‌ها گزارش شد. این مطالعه بیانگر نیاز به بهبود امکانات و خدمات خوابگاهی برای افزایش کیفیت زندگی دانشجویان است. قلاوندی و همکاران (۱۳۹۵) به ارزیابی کیفیت خدمات آموزشی دانشگاه ارومیه براساس مدل هدپرف پرداخت. نتایج نشان داد که در تمامی ابعاد کیفیت خدمات آموزشی شکاف منفی وجود دارد. بعد عوامل تحصیلی بالاترین اهمیت و بعد عوامل غیرتحصیلی کمترین اهمیت را برای دانشجویان داشت. این مطالعه تأکید می‌کند که بهبود کیفیت خدمات آموزشی می‌تواند به افزایش رضایت دانشجویان کمک کند. ایلماز و تمیزکان (۲۰۲۲) به بررسی تأثیر کیفیت خدمات آموزشی و مشکلات تطبیق فرهنگی-اجتماعی بر رضایت دانشجویان در دانشگاه کارابوک^۱ پرداخت. نتایج نشان داد که ابعاد اطمینان و همدلی از کیفیت خدمات و تفاوت‌های فرهنگی بر رضایت دانشجویان تأثیر مثبت دارند. این مطالعه بیانگر اهمیت کیفیت خدمات دانشگاهی و حمایت از دانشجویان در تطبیق فرهنگی-اجتماعی است. کارگرفرد و همکاران (۲۰۲۱) نیز در مطالعه‌ای تأثیر ورزش بر سلامت اجتماعی را بررسی و نشان دادند که تمرینات ورزشی منجر به بهبود روابط اجتماعی، افزایش اعتماد به نفس و احساس تعلق به جامعه، بهبود سلامت اجتماعی و کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی کمک کنند. مارکویز^۲ و همکاران (۲۰۲۰) به بررسی تأثیر فعالیت بدنی بر کیفیت زندگی و رفاه در طول عمر پرداخت. نتایج نشان داد که فعالیت بدنی منظم کیفیت زندگی و رفاه را در افراد بهبود می‌بخشد. این مطالعه بیانگر اهمیت فعالیت‌های ورزشی در بهبود سلامت روانی و جسمانی افراد است. الیتوک کزیزی و کاووس^۳ (۲۰۱۹) به بررسی مفهوم کیفیت زندگی دانشجویی و عوامل مؤثر بر آن پرداخت. نتایج نشان داد که تسهیلات فیزیکی، کیفیت اعضای هیئت علمی و فعالیت‌های فرهنگی-ورزشی بر کیفیت زندگی دانشجویان تأثیرگذار هستند. این مطالعه تأکید می‌کند که بهبود کیفیت خدمات دانشگاهی و فعالیت‌های ورزشی می‌تواند به افزایش کیفیت زندگی دانشجویان کمک کند. لی^۴ و همکاران (۲۰۱۲) به بررسی کیفیت زندگی دانشجویان و عوامل مرتبط با آن پرداخت. نتایج نشان داد که سلامت روان دانشجویان در سطح پایینی قرار دارد. عواملی مانند فعالیت بدنی، استرس تحصیلی و روابط اجتماعی بر کیفیت زندگی دانشجویان تأثیرگذار بودند. این مطالعه بیانگر اهمیت فعالیت‌های ورزشی و خدمات حمایتی در بهبود کیفیت زندگی دانشجویان است.

این پژوهش با ارائه یک مدل ساختاری که تأثیر کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان و کاهش مشکلات اجتماعی-فرهنگی را با نقش میانجی فعالیت‌های ورزشی دانشگاهی بررسی می‌کند، به این شکاف‌های پژوهشی پاسخ می‌دهد. نوآوری این تحقیق در رویکرد یکپارچه آن نهفته است که ابعاد کیفیت خدمات، مشارکت ورزشی و چالش‌های اجتماعی-فرهنگی را در یک چارچوب واحد ترکیب می‌کند. برخلاف پژوهش‌های پیشین که این عوامل را به صورت جداگانه بررسی کرده‌اند، این پژوهش درک جامعی از نحوه تعامل خدمات دانشگاهی و فعالیت‌های ورزشی برای بهبود کیفیت زندگی دانشجویان و کاهش مشکلات اجتماعی-فرهنگی ارائه می‌دهد. این پژوهش، ابعاد خاص کیفیت خدمات دانشگاهی که بیشترین تأثیر را بر کیفیت زندگی دانشجویان دارند، شناسایی می‌کند و بینش‌های عملی برای مدیران دانشگاهی فراهم می‌کند. از طرفی، نقش میانجی فعالیت‌های ورزشی را در تقویت رابطه بین کیفیت خدمات و کیفیت زندگی برجسته می‌کند و بر اهمیت ادغام برنامه‌های ورزشی در خدمات دانشگاهی تأکید می‌کند. همچنین، تحلیل جامعی از نحوه تأثیر ترکیبی این عوامل بر کاهش چالش‌های اجتماعی-فرهنگی، مانند تبعیض و انزوای اجتماعی، ارائه می‌دهد و به ایجاد محیطی فراگیرتر و حمایتی در دانشگاه کمک می‌کند. با پرداختن به این شکاف‌ها و ارائه یک چارچوب نوآورانه، این پژوهش نه تنها درک نظری از عوامل مؤثر بر کیفیت زندگی دانشجویان را پیشرفت می‌دهد، بلکه توصیه‌های عملی برای دانشگاه‌ها به منظور بهبود خدمات و سیستم‌های حمایتی خود ارائه می‌دهد. در نهایت، این پژوهش با هدف تحلیل ساختاری تأثیر کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان و توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی

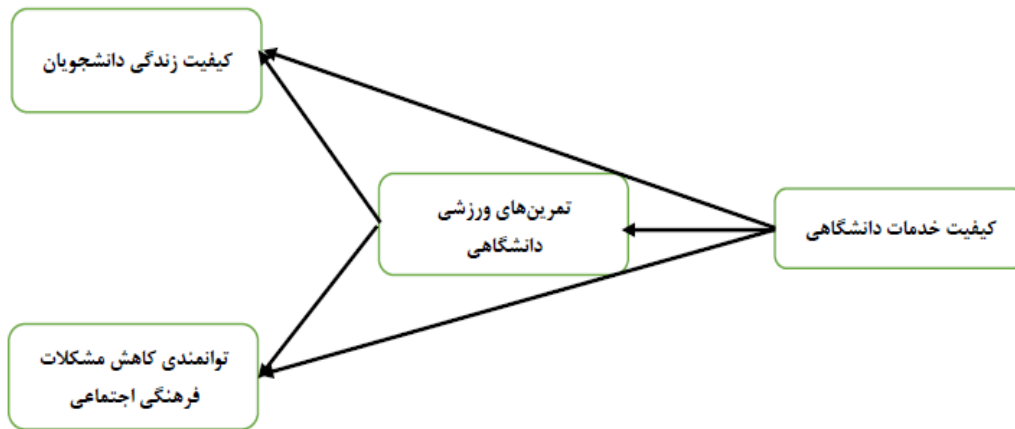
1. Karabuk

2. Marquez

3. Elitok Kesici & Çavuş

4. Lee

اجتماعی با نقش میانجی تاثیر تمرین‌های ورزشی انجام شده است؛ بنابراین؛ مدل مفهومی پژوهش به شکل زیر مفروض است:

شکل ۱. مدل مفهومی پژوهش

۲. روش

تحقیق حاضر از نظر هدف، کاربردی و باتوجه به ماهیت موضوع و اهداف پژوهش توصیفی - پیمایشی از نوع همبستگی و مدل معادلات ساختاری است. جامعه آماری تحقیق شامل کلیه دانشجویان دانشکده علوم ورزشی دانشگاه ارومیه در ترم بهمن در سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ است که تعداد آنها ۲۲۰ نفر می‌باشد که ۱۲۵ نفر دختر و ۹۵ نفر پسر بودند. با استفاده از روش تصادفی-طبقه‌ای از نوع نسبی است از میان جامعه آماری، تعداد ۱۳۶ نفر از طریق جدول مورگان به عنوان نمونه پژوهش انتخاب که ۸۵ نفر دختر و ۵۱ نفر پسر به عنوان نمونه آماری در نظر گرفته شدند. قابل اشاره است که در پژوهش حاضر، ۴ نفر ریزش نمونه وجود داشت که در نهایت، تعداد نمونه‌ها با ۱۳۲ نفر کاهش پیدا کرد.

برای انجام پژوهش از پرسش‌نامه‌های به شرح زیر استفاده شده است:

(الف) پرسشنامه کیفیت خدمات دانشگاهی: برای سنجش کیفیت خدمات دانشگاهی از پرسشنامه ۱۸ سوالی کیفیت خدمات دانشگاهی بازرگان و همکاران (۱۳۹۳) استفاده شده است. این پرسشنامه با استفاده از طیف لیکرت پنج درجه‌ای (از خیلی کم تا خیلی زیاد) و ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود. از آنجایی که این پرسشنامه استاندارد می‌باشد و در تحقیقات متعدد مورد استفاده قرار گرفته است، بنابراین روایی آن مورد تأیید است، از طرفی دیگر، روایی محتوایی، صوری و ملاکی این پرسشنامه‌ها توسط استاد راهنما و استاد مشاور بررسی و مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه در این تحقیق با استفاده از آلفای کرونباخ بررسی شد و ۰/۹۲۴ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مناسب می‌باشد.

(ب) پرسشنامه کیفیت زندگی دانشجویان: برای سنجش کیفیت زندگی دانشجویان از پرسشنامه ۲۶ سوالی کیفیت زندگی سازمان بهداشت جهانی (۱۹۹۶) استفاده شده است. این پرسشنامه با استفاده از طیف پنج لیکرت (از بسیار بد تا بسیار خوب) و ۱ تا ۵ نمره‌گذاری می‌شود. از آنجایی که این پرسشنامه استاندارد می‌باشد و در تحقیقات متعدد مورد استفاده قرار گرفته است، بنابراین روایی آن مورد تأیید است، از طرفی دیگر، روایی محتوایی، صوری و ملاکی این پرسشنامه‌ها توسط استاد راهنما و استاد مشاور بررسی و مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه در این تحقیق با استفاده از آلفای کرونباخ بررسی شد و ۰/۹۴۴ به دست آمد که نشان‌دهنده پایایی مناسب می‌باشد.

(ج) پرسشنامه توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی- اجتماعی: برای سنجش توانمندی کاهش فرهنگی- اجتماعی از پرسشنامه شش سوالی محقق ساخته استفاده شده است. این پرسشنامه با استفاده از طیف پنج لیکرت (خیلی کم = ۱

تا خیلی زیاد = ۵) نمره گذاری می‌شود. روایی محتوایی، صوری و ملاکی این پرسشنامه‌ها توسط استاد راهنما و استاد مشاور بررسی و مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه قبل از اجرای نهایی، به صورت آزمایشی بر روی نمونه ۳۰ نفری اجرا گردید و آلفای کرونباخ آن مورد محاسبه گردید که آلفای کرونباخ در اجرای اولیه ۰/۷۵۳ به دست آمد و پس از رفع ایرادات، در نمونه آماری بصورت کامل اجرا شد. پایایی پرسشنامه پس از اجرای کلی در این تحقیق با استفاده از آلفای کرونباخ بررسی شد و ۰/۷۸۰ به دست آمد که نشان دهنده پایایی مناسب می‌باشد.

د) پرسشنامه تمرینات ورزشی: برای سنجش تمرینات ورزشی از پرسشنامه شش سؤالی تمرینات ورزشی محقق ساخته استفاده شده است. این پرسشنامه با استفاده از طیف پنج لیکرت (از خیلی کم (۱) تا خیلی زیاد (۵)) نمره گذاری می‌شود. روایی محتوایی، صوری و ملاکی این پرسشنامه‌ها توسط استاد راهنما و استاد مشاور بررسی و مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه قبل از اجرای نهایی، به صورت آزمایشی بر روی نمونه ۳۰ نفری اجرا گردید و آلفای کرونباخ آن مورد محاسبه گردید که آلفای کرونباخ در اجرای اولیه ۰/۹۱۸ به دست آمد و پس از رفع ایرادات، در نمونه آماری بصورت کامل اجرا شد. پایایی پرسشنامه پس از اجرای کلی در این تحقیق با استفاده از آلفای کرونباخ بررسی شد و ۰/۹۴۱ به دست آمد که نشان دهنده پایایی مناسب می‌باشد.

برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS 28 و Smart PLS3 و از آزمون‌های ضریب همبستگی، تحلیل عاملی تأییدی و مدل معادلات ساختاری استفاده شد.

۳. یافته‌ها

لینک پرسشنامه در اختیار دانشجویان دانشکده علوم ورزشی دانشگاه ارومیه قرار گرفت و تعداد ۱۳۲ نفر پرسشنامه را به طور کامل تکمیل نمودند. از تعداد کل پاسخگویان، جنسیت ۵۳ نفر مرد (۴۰/۲ درصد) و جنسیت ۷۹ نفر (۵۹/۸ درصد) زن بوده‌اند. ۹۷ نفر (۷۳/۵ درصد) بومی و ۳۵ نفر (۲۶/۵ درصد) غیر بومی بوده‌اند. وضعیت مقطع تحصیلی ۷۳ نفر کارشناسی (۵۵/۳۶ درصد)، ۴۶ نفر کارشناسی ارشد (۳۴/۸ درصد) و ۱۳ نفر (۹/۸ درصد) دکتری بوده‌اند. ۳۹ نفر (۲۹/۵ درصد) دانشجوی سال اول، ۴۳ نفر (۳۲/۶ درصد) دانشجوی سال دوم، ۲۴ نفر (۱۸/۲ درصد) دانشجوی سال سوم و ۲۶ نفر (۱۹/۷ درصد) دانشجوی سال چهارم بوده‌اند.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی متغیرها

ردیف	متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	چولگی	کشیدگی	آلفای کرونباخ
۱	کیفیت خدمات دانشگاهی	۴۵/۷۸	۱۲/۵۲	۱/۴۵۰	۳/۶۱۴	۰/۹۴۱
۲	کیفیت زندگی دانشجویان	۸۶/۵۴	۱۸/۰۳	-۰/۰۲۰	۰/۴۵۷	۰/۹۵۰
۳	توانمندی کاهش فرهنگی اجتماعی	۱۹/۴۶	۴/۱۷	۰/۱۸۹	۰/۱۸۷	۰/۷۸۰
۴	تمرین‌های ورزشی	۱۷/۶۹	۶/۰۶	۰/۰۲۸	-۰/۴۹۹	۰/۹۴۱

در جدول ۱ شاخص‌های توصیفی متغیرها شامل میانگین، انحراف استاندارد، چولگی و کشیدگی ارائه شده‌اند. شاخص‌های میانگین و انحراف استاندارد متغیرها نشانگر پراکندگی مناسب داده‌ها و شاخص‌های چولگی و کشیدگی حاکی از طبیعی بودن توزیع متغیرهای پژوهش می‌باشند. در مدل‌یابی علی، توزیع متغیرها باید نرمال باشد. قدر مطلق چولگی و قدر مطلق کشیدگی متغیرها به ترتیب نباید از ۳ و ۱۰ بیشتر باشد. با توجه به جدول ۱ قدر مطلق چولگی و کشیدگی تمامی متغیرها کمتر از مقادیر مطرح می‌باشد. بنابراین پیش فرض مدل‌یابی علی یعنی نرمال بودن تک متغیری برقرار است. همچنین مقادیر پایایی مرکب و آلفای کرونباخ برای متغیرهای تحقیق بالای ۰/۷ است که این امر حاکی از روایی همگرایی قابل قبول است.

جدول ۲. ماتریس همبستگی متغیرهای پژوهش

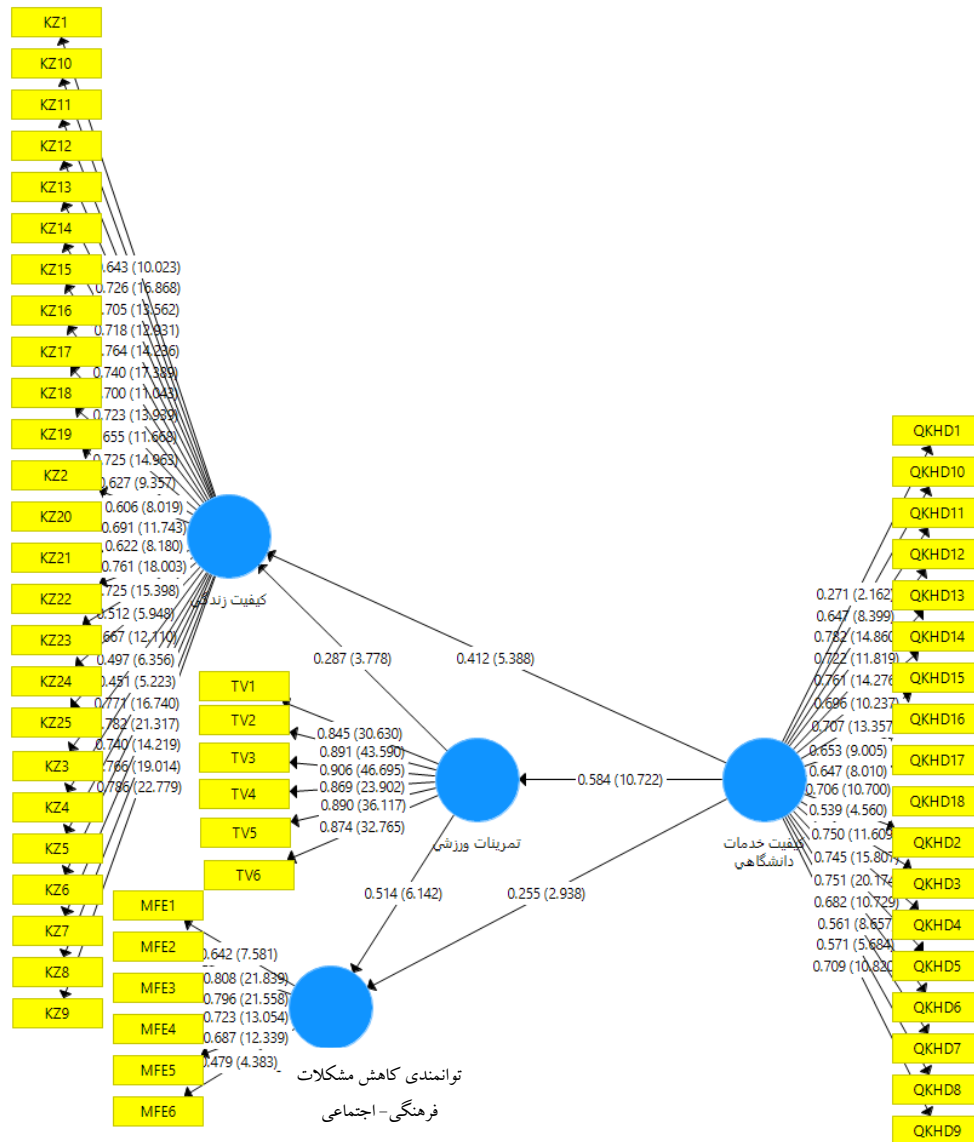
ردیف	متغیرها	۱	۲	۳	۴	معنی داری
۱	کیفیت خدمات دانشگاهی	۱				****
۲	کیفیت زندگی دانشجویان	۰/۵۷**	۱			۰/۰۰۰
۳	توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی	۰/۵۵**	۰/۶۵**	۱		۰/۰۰۰
۴	تمرین‌های ورزشی	۰/۵۸**	۰/۵۱**	۰/۶۶**	۱	۰/۰۰۰

** p<0.01 * - p<0.05

چنانچه در جدول ۲ مشاهده می‌شود، ضریب همبستگی بین متغیرهای پژوهش مثبت و معنی‌دار می‌باشد که ضریب همبستگی بین متغیرها از ۰/۵۱ تا ۰/۶۶ متغیر است. در این قسمت تحلیل عاملی تأییدی متغیرهای پژوهش ارائه می‌شود.

جدول ۳. مقادیر بار عاملی و متناظر آماره تی و سطح معنی داری برای متغیرهای پژوهش مدل معادلات ساختاری

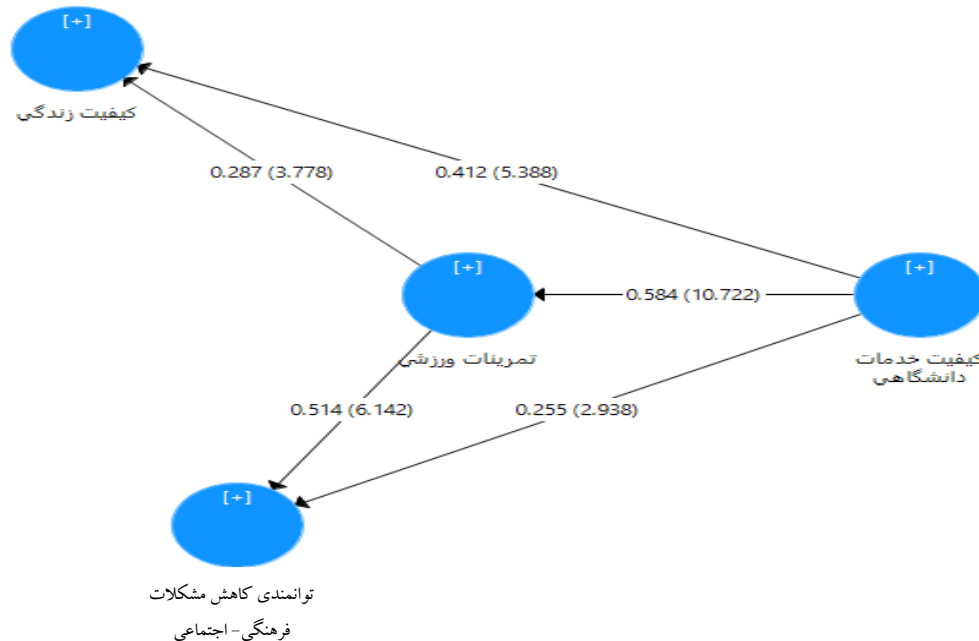
متغیرهای پژوهش	سوالات	مقدار بار عاملی	سطح معنی داری	آماره تی	متغیرهای پژوهش	سطح معنی داری	آماره تی
کیفیت خدمات دانشگاهی	۱	۰/۲۷۱	۰/۰۰۰	۲/۱۶۲	کیفیت زندگی	۱۰	۰/۷۲۶
	۲	۰/۵۳۹	۰/۰۰۰	۴/۵۶۰		۱۱	۰/۷۰۵
	۳	۰/۷۵۰	۰/۰۰۰	۱۱/۶۰۹		۱۲	۰/۷۱۸
	۴	۰/۷۴۵	۰/۰۰۰	۱۵/۸۰۷		۱۳	۰/۷۶۴
	۵	۰/۷۵۱	۰/۰۰۰	۲۰/۱۷۴		۱۴	۰/۷۴۰
	۶	۰/۶۸۲	۰/۰۰۰	۱۰/۷۲۹		۱۵	۰/۷۰۰
	۷	۰/۵۶۱	۰/۰۰۰	۸/۶۵۷		۱۶	۰/۷۲۳
	۸	۰/۵۷۱	۰/۰۰۰	۵/۶۸۴		۱۷	۰/۶۵۵
	۹	۰/۷۰۹	۰/۰۰۰	۱۰/۸۲۰		۱۸	۰/۷۲۵
	۱۰	۰/۶۴۷	۰/۰۰۰	۸/۳۹۹		۱۹	۰/۶۲۷
	۱۱	۰/۷۸۲	۰/۰۰۰	۱۴/۸۶۰		۲۰	۰/۶۹۱
	۱۲	۰/۷۲۲	۰/۰۰۰	۱۱/۸۱۹		۲۱	۰/۶۲۲
	۱۳	۰/۷۶۱	۰/۰۰۰	۱۴/۲۷۶		۲۲	۰/۷۶۱
	۱۴	۰/۶۹۶	۰/۰۰۰	۱۰/۲۳۷		۲۳	۰/۷۲۵
	۱۵	۰/۷۰۷	۰/۰۰۰	۱۳/۳۵۷		۲۴	۰/۵۱۲
	۱۶	۰/۶۳۵	۰/۰۰۰	۹/۰۰۵		۲۵	۰/۶۶۷
	۱۷	۰/۶۴۷	۰/۰۰۰	۸/۰۱۰		۱	۰/۶۴۲
کیفیت زندگی	۱۸	۰/۷۰۶	۰/۰۰۰	۱۰/۷۰۰	۲	۰/۸۰۸	
	۱	۰/۶۴۳	۰/۰۰۰	۱۰/۰۲۳	۳	۰/۷۹۶	
	۲	۰/۷۲۱	۰/۰۰۰	۱۲/۶۰۳	۴	۰/۷۲۳	
	۳	۰/۴۹۷	۰/۰۰۰	۶/۳۵۶	۵	۰/۶۸۷	
	۴	۰/۴۵۱	۰/۰۰۰	۵/۲۲۳	۶	۰/۴۷۹	
	۵	۰/۷۷۱	۰/۰۰۰	۱۶/۷۴۰	۱	۰/۸۴۵	
تمرینات ورزشی	۶	۰/۷۸۲	۰/۰۰۰	۲۱/۳۱۷	۲	۰/۸۹۱	
	۷	۰/۷۴۰	۰/۰۰۰	۱۴/۲۱۹	۳	۰/۹۰۶	
	۸	۰/۷۶۶	۰/۰۰۰	۱۹/۰۱۴	۴	۰/۸۶۹	
	۹	۰/۷۸۶	۰/۰۰۰	۲۲/۷۷۹	۵	۰/۸۹۰	
	-----	-----	-----	-----	۶	۰/۸۷۴	
	-----	-----	-----	-----	-----	-----	

شکل ۲. مقادیر بار عاملی و ضرایب مسیر معادلات ساختاری در متغیرهای پژوهش

اگر مقدار بارعاملی بین سؤالات پرسش‌نامه و متغیرهای مکنون بیشتر از $0/4$ باشد نتیجه می‌گیریم سؤالی که برای آن سازه به کار برده‌ایم به خوبی متغیر مکنون مورد نظر را سنجیده است. از طرفی مقدار آماره تی در واقع ملاک اصلی تأیید یا رد فرضیات است. اگر این مقدار آماره از $1/96$ بیشتر باشد نتیجه می‌گیریم که آن فرضیه در سطوح ۹۵ درصد تأیید می‌شود. همچنین باید گفت که اگر مقدار ضریب مسیر بین متغیر مکنون مستقل و متغیر مکنون وابسته مثبت باشد نتیجه می‌گیریم که با افزایش متغیر مستقل شاهد افزایش در متغیر وابسته خواهیم بود و بالعکس اگر مقدار ضریب مسیر بین متغیر مکنون مستقل و متغیر مکنون وابسته منفی باشد نتیجه می‌گیریم که با افزایش متغیر مستقل شاهد کاهش در متغیر وابسته خواهیم بود. با توجه به نتایج جدول ۳ و همچنین شکل ۲ مشاهده می‌شود که بار عاملی و همچنین ضرایب مسیر در تمامی متغیرهای پژوهش در سطح قابل قبول می‌باشد (به استثنای سوال ۲۶ متغیر کیفیت زندگی که بار عاملی آن کمتر از قابل قبول بود که از مدل نهایی حذف شد). پس نتیجه می‌گیریم که متغیرهای پژوهش مدل اعتبار دارند و دارای برازش مناسب می‌باشند.

در مرحله بعدی روابط بین متغیرها با استفاده از مدل معادلات ساختاری با استفاده از نرم افزار Smart PLS بررسی شد که در دو حالت اعداد معناداری و تخمین استاندارد نتایج درج شد. در ابتدا، برای تأیید فرضیه‌های پژوهش از فرمان Bootstrapping استفاده شد که خروجی حاصل ضرایب تی و همچنین تخمین استاندارد را نشان می‌دهد (شکل ۳).

شکل ۳. اجرای مدل در حالت اعداد معناداری و تخمین استاندارد

جدول ۴: نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش

ردیف	فرضیه‌ها	ضرایب استاندارد شده	مقدار آماره تی	سطح معنی داری
۱	کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان	۰/۴۱۲	۵/۳۸۸	۰/۰۰۰
۲	کیفیت خدمات دانشگاهی بر توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی دانشجویان	۰/۲۵۵	۲/۹۲۸	۰/۰۰۰
۳	کیفیت خدمات دانشگاهی بر تمرین‌های ورزشی دانشگاهی	۰/۵۸۴	۱۰/۷۲۲	۰/۰۰۰
۴	تمرین‌های ورزشی دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان	۰/۲۸۷	۳/۷۷۸	۰/۰۰۰
۵	تمرین‌های ورزشی دانشگاهی بر توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی دانشجویان	۰/۵۱۴	۶/۱۴۲	۰/۰۰۰
۶	کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان با نقش میانجی تمرین‌های ورزشی دانشگاهی	۰/۱۶۷	۳/۷۴۸	۰/۰۰۰
۷	کیفیت خدمات دانشگاهی بر توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی با نقش میانجی تمرین‌های ورزشی دانشگاهی	۰/۳۰۰	۵/۶۱۹	۰/۰۰۰

با توجه به جدول فوق، وقتی مقدار t در بازه بیشتر $1/96$ و کمتر از $-1/96$ باشند، بیانگر معنادار بودن پارامتر مربوطه و متعاقباً تأیید فرضیه‌های پژوهش است. همان‌گونه که در شکل ۳ مشخص می‌باشد، ضرایب t بین تمام فرضیه‌های پژوهش همگی بیشتر از $1/96$ هستند که نشان‌دهنده تأیید شدن مسیر است. می‌توان گفت که کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان رابطه مستقیم و معنی‌داری دارد (ضریب مسیر برابر با $0/412$ و مقدار تی برابر با $5/388$).

کیفیت خدمات دانشگاهی بر توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی - اجتماعی دانشجویان رابطه مستقیم و معنی داری دارد (ضریب مسیر برابر با ۰/۲۵۵ و مقدار تی برابر با ۲/۹۳۸). کیفیت خدمات دانشگاهی بر تمرین‌های ورزشی دانشجویان رابطه مستقیم و معنی داری دارد (ضریب مسیر برابر با ۰/۵۸۴ و مقدار تی برابر با ۱۰/۷۲۲). تمرین‌های ورزشی دانشجویان بر کیفیت زندگی دانشجویان رابطه مستقیم و معنی داری دارد (ضریب مسیر برابر با ۰/۲۸۷ و مقدار تی برابر با ۳/۷۷۸). تمرین‌های ورزشی دانشجویان بر توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی - اجتماعی دانشجویان رابطه مستقیم و معنی داری دارد (ضریب مسیر برابر با ۰/۵۱۴ و مقدار تی برابر با ۶/۱۴۲). کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان با نقش میانجی تمرین‌های ورزشی دانشجویان رابطه غیر مستقیم و معنی داری دارد (ضریب مسیر برابر با ۰/۱۶۷ و مقدار تی برابر با ۳/۷۴۸). کیفیت خدمات دانشگاهی بر توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی - اجتماعی با نقش میانجی تمرین‌های ورزشی دانشجویان رابطه غیرمستقیم و معنی داری دارد (ضریب مسیر برابر با ۰/۳۰۰ و مقدار تی برابر با ۵/۶۱۹).

برای برازش کلی مدل بالا از شاخص‌های SRMR و NFI استفاده شد. مقدار مناسب شاخص SRMR نزدیک به صفر و مقدار مناسب شاخص NFI بالاتر از ۰/۹ است. در این پژوهش مقدار شاخص SRMR، ۰/۰۸۰ و شاخص NFI، ۰/۹۵۲ به دست آمد که نشان می‌دهد که مدل پژوهش از برازش خوبی برخوردار است.

۴. بحث و نتیجه‌گیری

این تحقیق به منظور بررسی تحلیل ساختاری تأثیر کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان و توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی - اجتماعی با نقش میانجی تأثیر تمرین‌های ورزشی دانشجویان در میان دانشجویان دانشکده علوم ورزشی دانشگاه ارومیه انجام شده است.

نتایج پژوهش نشان داد که کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان تأثیر مستقیم و معنی دار داشت. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های رستگار کهخاژاله و باقری مجد (۱۴۰۳)، لی و همکاران (۲۰۲۲)، ایلماز و تمیزکان (۲۰۲۲) و الیتوک کزیزسی و کاووس (۲۰۱۹) همسو و هماهنگ بود. پژوهشگران مذکور دریافتند که ارائه خدمات بر کیفیت مؤثر است. کیفیت خدمات دانشگاهی شامل جنبه‌های مختلفی از جمله دسترسی به منابع آموزشی، تسهیلات رفاهی، کیفیت تدریس و مشاوره‌های دانشجویی است. تحقیقات نشان داده‌اند که این عوامل می‌توانند تأثیر زیادی بر کیفیت زندگی دانشجویان داشته باشند. به عنوان مثال، دسترسی به منابع آموزشی مناسب و کیفیت تدریس می‌تواند استرس تحصیلی را کاهش دهد و از این رو بهبود کیفیت زندگی را در پی داشته باشد. همچنین، تسهیلات رفاهی مانند خوابگاه‌های مناسب، امکانات ورزشی و خدمات بهداشتی می‌توانند رفاه جسمی و روانی دانشجویان را افزایش دهند (کونگ سن و همکاران، ۲۰۲۲). بنابراین؛ در تبیین این نتایج می‌توان گفت که کیفیت خدمات دانشگاهی (مانند دسترسی به منابع آموزشی، تسهیلات رفاهی، کیفیت تدریس و مشاوره‌های دانشجویی) به طور مستقیم و غیرمستقیم بر کیفیت زندگی دانشجویان تأثیرگذار است. این خدمات با کاهش استرس، افزایش رضایتمندی و بهبود سلامت جسمی و روانی، کیفیت زندگی دانشجویان را ارتقا می‌دهند. دسترسی به امکانات آموزشی و رفاهی مناسب، همراه با تدریس باکیفیت و مشاوره‌های مؤثر، به دانشجویان کمک می‌کند تا با کمترین استرس به تحصیل بپردازند.

همچنین نتایج پژوهش نشان داد که کیفیت خدمات دانشگاهی بر توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی - اجتماعی دانشجویان تأثیر مستقیم و معنی دار داشت. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش‌های سراج زاده و حبیب پورگتایی (۱۳۹۷)، لی و همکاران (۲۰۲۲)، ایلماز و تمیزکان (۲۰۲۲) و الیتوک کزیزسی و کاووس (۲۰۱۹) همسو و هماهنگ بود. مشکلات فرهنگی - اجتماعی دانشجویان می‌تواند شامل مشکلات تطبیق فرهنگی، احساس تنهایی و انزوا، و همچنین مشکلات مرتبط با تعاملات اجتماعی باشد. خدمات دانشگاهی با ارائه محیطی حمایتی و فراهم آوردن فرصت‌هایی برای تعاملات اجتماعی می‌تواند به کاهش این مشکلات کمک کند. به عنوان مثال، برنامه‌های مشاوره‌ای و کارگاه‌های آموزشی می‌توانند به دانشجویان کمک کنند تا مهارت‌های اجتماعی خود را بهبود بخشند و بهتر با چالش‌های فرهنگی مواجه شوند

(آمپارینگ و همکاران، ۲۰۲۱). به علاوه، وجود باشگاه‌ها و انجمن‌های دانشجویی می‌تواند فرصت‌هایی برای ایجاد روابط اجتماعی مثبت فراهم کند و احساس تعلق به جامعه دانشگاهی را تقویت نماید. بنابراین؛ در تبیین این نتایج می‌توان گفت که خدمات دانشگاهی مانند مشاوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی به دانشجویان مهارت‌هایی چون گوش دادن فعال، بیان محترمانه و حل مسئله را آموزش می‌دهند که در تعاملات اجتماعی مؤثر است. باشگاه‌ها و انجمن‌های دانشجویی نیز با تقویت مهارت‌های رهبری و گروهی و ارتقاء توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی - اجتماعی، دانشجویان را برای مواجهه بهتر با چالش‌های اجتماعی آماده می‌کنند و احساس تعلق به جامعه دانشگاهی را افزایش می‌دهند. تحقیقات نشان می‌دهد که مشارکت در فعالیت‌های خارج از کلاس موجب بهبود توانایی‌های اجتماعی و کاهش انزوا می‌شود. همچنین، برنامه‌هایی چون همکاری‌های بین دانشجویی و تبادل فرهنگی، به دانشجویان کمک می‌کند تا با جوامع مختلف آشنا شوند و حس تعلق به جامعه بین‌المللی را تقویت کنند.

نتایج پژوهش نشان داد که کیفیت خدمات دانشگاهی بر تمرین‌های ورزشی دانشجویان تأثیر مستقیم و معنی‌دار داشت. نتایج این پژوهش با نتایج پژوهش الیتوک کزیزی و کاووس (۲۰۱۹) همسو و هماهنگ بود. تمرین‌های ورزشی دانشگاهی می‌تواند به عنوان یکی از جنبه‌های مهم کیفیت خدمات دانشگاهی مورد بررسی قرار گیرد. امکانات ورزشی مناسب، برنامه‌های ورزشی منظم و دسترسی به مربیان حرفه‌ای می‌توانند انگیزه دانشجویان را برای شرکت در فعالیت‌های ورزشی افزایش دهند. تحقیقات نشان داده‌اند که دسترسی به امکانات ورزشی مناسب و برنامه‌های ورزشی منظم می‌تواند میزان مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های ورزشی را افزایش دهد و بهبود سلامت جسمی و روانی آنان را به همراه داشته باشد (کونگ سن و همکاران، ۲۰۲۲). بنابراین، در تبیین این نتایج می‌توان گفت که خدمات دانشگاهی مانند مشاوره‌ها و کارگاه‌های آموزشی به دانشجویان مهارت‌هایی چون گوش دادن فعال، بیان محترمانه و حل مسئله را آموزش می‌دهند که در تعاملات اجتماعی مؤثر است. باشگاه‌ها و انجمن‌های دانشجویی نیز با تقویت مهارت‌های رهبری و گروهی، دانشجویان را برای مواجهه بهتر با چالش‌های اجتماعی آماده می‌کنند و احساس تعلق به جامعه دانشگاهی را افزایش می‌دهند. تحقیقات نشان می‌دهد که مشارکت در فعالیت‌های خارج از کلاس موجب بهبود توانایی‌های اجتماعی و کاهش انزوا می‌شود. همچنین، برنامه‌هایی چون همکاری‌های بین دانشجویی و تبادل فرهنگی، به دانشجویان کمک می‌کند تا با جوامع مختلف آشنا شوند و حس تعلق به جامعه بین‌المللی را تقویت کنند.

نتایج پژوهش نشان داد که کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان با نقش میانجی تمرین‌های ورزشی دانشگاهی تأثیر غیرمستقیم و معنی‌داری داشت. با توجه به بررسی‌های پژوهشگر، تمرین‌های ورزشی به عنوان میانجی در ارتباط با کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی دانشجویان، پژوهش نشده است. همانطور که در بحث‌های قبلی اشاره شد، کیفیت خدمات دانشگاهی و تمرین‌های ورزشی هر دو می‌توانند بهبود کیفیت زندگی دانشجویان را به همراه داشته باشند. با این حال، تمرین‌های ورزشی می‌توانند به عنوان یک عامل میانجی عمل کنند و تأثیر کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی را تقویت کنند. به عبارت دیگر، خدمات دانشگاهی با ارائه امکانات و فرصت‌های ورزشی می‌توانند مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های ورزشی را افزایش دهند و از این رو بهبود کیفیت زندگی را تسریع بخشند (رمسکار و همکاران، ۲۰۲۲). این رابطه میانجی‌گری نشان‌دهنده اهمیت ترکیب خدمات آموزشی و ورزشی در بهبود کیفیت زندگی دانشجویان است. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که تمرین‌های ورزشی به عنوان یکی از عناصر کلیدی در بهبود کیفیت زندگی دانشجویان شناخته می‌شوند. این تمرین‌ها نه تنها به سلامت جسمی دانشجویان کمک می‌کنند، بلکه می‌توانند به عنوان یک عامل میانجی عمل کنند و تأثیر کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی را تقویت کنند. به عبارت دیگر، خدمات دانشگاهی با ارائه امکانات و فرصت‌های ورزشی، مشارکت دانشجویان در فعالیت‌های ورزشی را افزایش می‌دهند و از این رو، بهبود کیفیت زندگی را تسریع می‌بخشند. بنابراین؛ تمرین‌های ورزشی دانشگاهی می‌توانند به عنوان یک عامل میانجی عمل کنند و تأثیر کیفیت خدمات دانشگاهی بر کیفیت زندگی را تقویت کنند. این تمرین‌ها با افزایش مهارت‌های اجتماعی، کاهش استرس، بهبود مزاج و افزایش احساس تعلق به جامعه دانشگاهی، می‌توانند به بهبود کیفیت زندگی دانشجویان و افزایش رضایتمندی آنها از تجربه‌ی دانشگاهی خود کمک کنند.

نتایج پژوهش نشان داد که کیفیت خدمات دانشگاهی بر توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی با نقش میانجی تمرین‌های ورزشی دانشگاهی تأثیر غیر مستقیم و معنی‌داری داشت. با توجه به بررسی‌های پژوهشگر، تمرین‌های ورزشی به عنوان میانجی در ارتباط با کیفیت خدمات دانشگاهی بر توانمندی کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی، پژوهش نشده است. همانطور که اشاره شد، کیفیت خدمات دانشگاهی و تمرین‌های ورزشی هر دو می‌توانند از طریق ارتقاء توانمندی‌های روانی-هیجانی و بدنی شخص، به کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی دانشجویان کمک کنند. تمرین‌های ورزشی می‌توانند به عنوان یک عامل میانجی عمل کنند و تأثیر خدمات دانشگاهی بر کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی را تقویت کنند. به عنوان مثال، خدمات دانشگاهی با فراهم کردن امکانات ورزشی مناسب و برنامه‌های ورزشی منظم می‌توانند فرصت‌های بیشتری برای تعاملات اجتماعی و فرهنگی ایجاد کنند و از این رو به کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی کمک کنند (بیک و همکاران، ۲۰۲۲). این رابطه میانجی‌گری نشان‌دهنده اهمیت توجه به جنبه‌های مختلف خدمات دانشگاهی و تأثیرات چندگانه آن بر دانشجویان است. در تبیین این نتایج می‌توان گفت که کیفیت خدمات دانشگاهی و تمرین‌های ورزشی به عنوان دو عنصر مهم در بهبود تجربه‌ی دانشجویی و کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی دانشجویان شناخته می‌شوند. تمرین‌های ورزشی می‌توانند به عنوان یک عامل میانجی عمل کنند و تأثیر خدمات دانشگاهی بر کاهش این مشکلات را تقویت کنند. این تقویت از طریق ایجاد محیطی حمایتگر و پذیرا برای تبادل فرهنگی و اجتماعی اتفاق می‌افتد. بنابراین؛ این تمرین‌ها با افزایش مهارت‌های اجتماعی، کاهش استرس، بهبود مزاج، و افزایش احساس تعلق به جامعه دانشگاهی، می‌توانند به بهبود کیفیت زندگی دانشجویان و افزایش رضایتمندی آنها از تجربه‌ی دانشگاهی خود کمک کنند.

این پژوهش مثل سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی نیز بود که قابل اشاره است. این مطالعه تنها بر دانشجویان دانشکده علوم ورزشی دانشگاه ارومیه متمرکز بوده و تعمیم نتایج به سایر دانشجویان یا دانشگاه‌ها ممکن است محدود باشد. استفاده از روش‌های خودگزارشی برای گردآوری داده‌ها ممکن است باعث تعصب در پاسخ‌ها و کاهش دقت داده‌ها شود. تفاوت‌های فرهنگی نیز می‌تواند در تفسیر مفاهیم و پاسخ‌ها تأثیرگذار باشد. محدود شدن روش پژوهش به روش صرفاً کمی.

همچنین برای تحقیقات آینده پیشنهادها زیر ارائه می‌شود: برای بهبود کیفیت زندگی دانشجویان و کاهش مشکلات فرهنگی-اجتماعی، دانشگاه‌ها می‌توانند اقدامات متنوعی انجام دهند. بهبود کیفیت خدمات دانشگاهی از جمله آموزش، مشاوره، و امکانات کتابخانه‌ای، همراه با تقویت محیط آموزشی و ارتقای کیفیت تدریس و ارتباطات بین اعضای هیئت علمی و دانشجویان، ضروری است. همچنین، توسعه و تجهیز مراکز ورزشی، برگزاری برنامه‌های ورزشی منظم و حمایت از تیم‌های ورزشی دانشگاهی می‌تواند به سلامت جسمی و روانی دانشجویان کمک کند. استفاده از ورزش به عنوان ابزاری برای افزایش همبستگی و اجتماع‌سازی، مانند تشکیل تیم‌های مختلط و مسابقات ورزشی، نیز می‌تواند تأثیر مثبتی بر تعاملات فرهنگی و اجتماعی دانشجویان داشته باشد. انجام پژوهش به صورت آمیخته.

منابع

- خراسانی، ابراهیم؛ پناهی، محمد؛ قنبری، رضا. (۱۴۰۰). ارزیابی کیفیت خدمات دانشگاه‌های ایرانی از دیدگاه دانشجویان بین‌المللی (مورد مطالعه: دانشگاه شهید بهشتی). پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، ۲۷(۴)، ۸۸-۶۰.
- رستگار کهخازاله، فاطمه؛ باقری مجد، رضا. (۱۴۰۳). بررسی تأثیر کیفیت خدمات و ارتباطات بر تمایلات رفتاری دانشجویان با میانجی‌گری تصویر برند در آموزش عالی. مدیریت دانشگاهی، ۵(۲)، ۸۱-۱۰۰.
- سراج‌زاده، سید حسین؛ حبیب‌پور گتایی، کوروش. (۱۳۹۷). کیفیت زندگی خوابگاهی دانشجویان دختر دانشگاه‌های دولتی ایران. تحقیقات فرهنگی ایران، ۱۱(۴)، ۳۱-۷۵.
- فرساد اسدی، فرشته؛ ابوالقاسمی، شهناز؛ ثابت، مهدی. (۱۴۰۲). تأثیر آموزش هوش معنوی بر شادکامی و کیفیت زندگی دانشجویان پزشکی. مجله دانشکده پزشکی اصفهان، ۴۱(۷۲۷)، ۵۷۵-۵۸۳.
- قلاوندی، حمزه؛ اشرفی سلیم‌کندی، فرزاد؛ آقازاده، کیوان. (۱۳۹۵). ارزیابی کیفیت خدمات آموزشی دانشگاه ارومیه بر اساس مدل هدپرف. مطالعات اندازه‌گیری و ارزشیابی آموزشی، ۶(۱۶)، ۶۷-۸۸.
- کاظم‌نژاد ماتک، لیلا؛ معصومی، اعظم؛ محبی، سمانه؛ تبرا، مریم؛ مرادی، زهرا. (۱۳۹۹). کیفیت خدمات آموزشی در دانشکده علوم پزشکی دانشگاه آزاد اسلامی قم. آموزش پرستاری، ۹(۱)، ۵۵-۶۴.
- Achar Fujii, R. N., Kobayasi, R., Claassen Enns, S., & Zen Tempiski, P. (2022). Medical students' participation in extracurricular activities: Motivations, contributions, and barriers. *Advances in Medical Education and Practice, 13*, 1133-1141.
- Amparbeng, D. B., & Pillay, Y. (2021). A conceptual framework for incorporating mentoring in the clinical supervision of international counseling students. *International Journal for the Advancement of Counseling, 43*(4), 553-568.
- Biddle, S. J. H., & Asare, M. (2011). Physical activity and mental health in children and adolescents: A review of reviews. *British Journal of Sports Medicine, 45*(11), 886-895.
- Cheng, S. M., Taylor, D. L., Fitzgerald, A. A., Kuo, C. C., & Graves, K. D. (2022). Build & belong: A peer-based intervention to reduce medical student social isolation. *Teaching and Learning in Medicine, 34*(5), 504-513.
- Congsheng, L., Kayani, S., & Khalid, A. (2022). An empirical study of physical activity and sports affecting mental health of university students. *Frontiers in Psychology, 13*, 917503.
- Dare, O., Jidong, D. E., & Premkumar, P. (2023). Conceptualising mental illness among university students of African, Caribbean and similar ethnic heritage in the United Kingdom. *Ethnicity & Health, 28*(4), 522-543.
- Elitok Kesici, E., & Çavuş, B. (2019). University life quality and impact areas. *Universal Journal of Educational Research, 7*(6), 1376-1386.
- Fix, R. L., Risco, C. M., Fix, S. T., & Bernat, E. M. (2021). How racial identity and worry about discrimination impact coping responses to racial discrimination among Black American community members. *Journal of Racial and Ethnic Health Disparities, 9*, 1-14.

- Jacob, A., Seif, S., & Munyaw, Y. (2023). Perceptions and experiences of diploma nursing students on clinical learning: A descriptive qualitative study in Tanzania. *BMC Nursing*, 22(1), 225.
- Kargarfard, M., Kelishadi, R., Ziaee, V., Ardalan, G., & Taheri, M. (2021). The effect of exercise on social health: A randomized controlled trial. *Journal of Education and Health Promotion*, 10, 1–6.
- Knox-Kazmierczuk, F. A., Tosolt, B., & Lotz, K. V. (2024). Cultivating a sense of belonging in allied health education: An approach based on mindfulness anti-oppression pedagogy. *Health Promotion Practice*.
- Lee, I. M., Shiroma, E. J., Lobelo, F., Puska, P., Blair, S. N., & Katzmarzyk, P. T. (2012). Effect of physical inactivity on major non-communicable diseases worldwide: An analysis of burden of disease and life expectancy. *The Lancet*, 380(9838), 219–229.
- Marquez, D. X., Aguiñaga, S., Vásquez, P. M., Conroy, D. E., Erickson, K. I., Hillman, C. H., ... & Powell, K. E. (2020). A systematic review of physical activity and quality of life and well-being. *Translational Behavioral Medicine*, 10(5), 1098–1109.
- Mondragon, N. I., Yarritu, I., de Cámara, E. S., Beloki, N., & Vozmediano, L. (2023). The challenge of education for sustainability in higher education: Key themes and competences within the University of the Basque Country. *Frontiers in Psychology*, 14, Article 1142578.
- Peixoto, J. A. C., & Peixoto, G. P. (2017). Stress and quality of life of the medical student. *The Guardian*, 37, 15–19.
- Remskar, M., Atkinson, M. J., Marks, E., & Ainsworth, B. (2022). Understanding university student priorities for mental health and well-being support: A mixed-methods exploration using the person-based approach. *Stress and Health*, 38(4), 776–789.
- Rivas, S. F., Saiz, C., & Ossa, C. (2022). Metacognitive strategies and development of critical thinking in higher education. *Frontiers in Psychology*, 13, 913219.
- Savarese, G., Curcio, L., D'Elia, D., Fasano, O., & Pecoraro, N. (2020). Online university counselling services and psychological problems among Italian students in lockdown due to COVID-19. *Healthcare*, 8(4), 440.
- Shakiba, E., Abolhadi, F., & Sadeghi, M. (2021). Assessing the quality of academic life of medical and dental students of Rafsanjan University of Medical Sciences in the corona epidemic. *Iranian Journal of Medical Education*, 21, 548–556.
- Strowd, L. C., Kelly, K., Peters, T. R., & Jackson, J. M. (2022). Student, faculty, and coach perspectives on why athletes excel in medical school: A qualitative analysis. *Teaching and Learning in Medicine*, 34(1), 43–59.
- Wondimu, H. (2022). Gender-based violence and its socio-cultural implications in South West Ethiopia secondary schools. *Heliyon*, 8(7), e09783.
- Wu, N. N., Tian, H., Chen, P., Wang, D., Ren, J., & Zhang, Y. (2019). Physical exercise and selective autophagy: Benefit and risk on cardiovascular health. *Cells*, 8(11), 1436.
- Yılmaz, K., & Temizkan, V. (2022). The effects of educational service quality and socio-cultural adaptation difficulties on international students' higher education satisfaction. *SAGE Open*, 12(1), 21582440221078316.

Structural Analysis of the Impact of the Quality of University Services on the Quality of Students' Life and the Ability to Reduction of Socio-Cultural Problems with the Mediating Role of University Sports Exercises

Madineh Mahmoodi¹, Monireh Qasem Maslak^{2*}, Moosa Piri³

1. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Afagh Higher Education Institute, Urmia, Iran.
2. Master's degree, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Afagh Higher Education Institute, Urmia, Iran. Email: *monirehgasemmaslak@gmail.com*
3. Assistant Professor, Department of Educational Sciences, Faculty of Humanities, Afagh Higher Education Institute, Urmia, Iran.

Abstract

With the rapid advancement of technology and societal development, the need to improve service quality in various aspects of human life has become increasingly important. Among these areas, higher education and universities, as centers of knowledge production and human resource development, play a fundamental and vital role in shaping individuals' lives and societies. The primary objective of this study was to structurally analyze the impact of university service quality on students' quality of life and the ability to reduction of socio-cultural problems, with the mediating role of university sports exercises among students at the Faculty of Sports Sciences, Urmia University, during the 2023-2024 academic year. This research was a descriptive-correlational study employing structural equation modeling. The statistical population included all students of the Faculty of Sports Sciences at Urmia University in the second semester of the 2023-2024 academic year (220 individuals). Using Morgan's table and stratified random sampling, 132 participants were selected. Data were collected using the University Service Quality Questionnaire (Bazargan et al., 2014), the World Health Organization Quality of Life Questionnaire (1996) and a researcher-made questionnaire for enable the reduction of socio-cultural problems and sports practices. The data were analyzed using Pearson's correlation coefficient and structural equation modeling in SPSS28 and Smart PLS3. The findings of the study showed that the quality of university services had a direct and indirect and significant effect on the quality of life of students ($\beta=0.41$) and the ability to

reduce socio-cultural problems ($\beta=0.26$) with the mediating role of university sports exercises on the quality of life ($\beta=0.17$) and the ability to reduce socio-cultural problems ($\beta=0.30$) among students of the Faculty of Sport Sciences of Urmia University. Based on the obtained results, paying attention to the quality of academic services for students—especially the provision of sports facilities in universities—should be among the priorities of university authorities, as it can help reduce cultural and social problems and improve students' quality of life.

Keywords: University Service Quality, Quality of Life, Ability to reduce socio-cultural problems, University Sports Activities, Urmia University.